

bb. 52. / a belföldi... 1. folyt./rj

33. jakuba jános-émlékkiállítás
 34. franciaországi turnéra indult az állami bábszínház
 35. gyógyszerszakértők értekezlete
 36. laoszi szövetkezeti küldöttség
 37. madarász gyula kiállítása
 38. magyar-szovjet művészettörténet tanácskozás
 39. fiatal képzőművészek kiállítása
 40. iparművészeti kiállítás
 41. képzőművészeti tárlatok tolnában /4. sz. jav./
 42. bartha lászló tárlata
 43. megbeszélés az országos béketanácsnál
 44. nemzetközi életmód konferencia /5.sz. jav./
 45. ujitási börze /6.sz. jav./
 46. országos tanácskozás budapesten /7.sz. jav./
 47. egészségvédelem a timföldgyárakban /8.sz. jav./
 48. újabb munkás kertbarátkörök /9. sz. jav./
 49. ikertestvérek tragédiája
 50. időjárás
 51. ülést tartott az mszmp központi bizottsága
 52. hírjegyzék
- /mti/

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: halasi györgy, izsák erika, koronczai emil

21.35 rj

-32-

21⁴⁵
ds

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

p é n t e k

bb.1. a mezőgazdasági üzemek szabályozó rendszerének változása
i/jf/s/pp/ig kz 1980. november 14.

a mezőgazdasági üzemek szabályozó rendszerének változásáról közöl kormányrendeletet a magyar közlöny 79. száma, a változtatás célja, az, hogy jobban érdekeltté tegyék a termelőket a népgazdaság számára fontos termékek és termények előállításában, és a takarékos anyag- és eszközgazdálkodásban.

a rendelkezés egyfelől az árak módosításával alakítja - javítja - a termelői érdekeltséget, a felhasznált eszközök és a termények árát egyaránt módosították. az 1981. évi új és növelt felvásárlási árakat már korábban közzé tették és a közeljövőben teljes körben meghirdetik az ipari anyagok, eszközök árait is. ilymódon ismertté válik a termelés gazdaságosságát, jövedelmezőségét nagyrészt meghatározó korszerűsített árrendszer, amely a korábbinál erőteljesebben mozgósítja a termelőket a lakossági ellátás javítására, illetve a gazdaságos export-termelés fokozására.

fontos jellemzője az új szabályozásnak, hogy csökken az állami támogatás mértéke és köre, miközben fokozódik a hitel szerepe, mindez a felelősségteljesebb beruházás-tervezésre és a helyi lehetőségek jobb kihasználására ösztönzi az üzemeket. a gazdaságok az eddiginél jobban - a szó szoros értelmében - „megérzik”, majd, hogy valójában mennyibe kerül egy-egy létesítmény, s ennek megfelelően kell számolniuk, mérlegetük, ezt az átállást - amely végülis értelemszerűen elvezet oda, hogy az árakban térül meg a termelők befektetése, fáradozása - jelentősen megkönnyíti, hogy a hitel feltételei kedvezőbbek legyenek. az eddig államilag támogatott fejlesztéseket, beruházásokat 1981-ben alacsony kamatu hitelek karolják fel; a kamattérítés mértéke: 2-4 százalék. a kedvezményes hitel a költség 70 százalékáig adható.

/folyt.köv./

- 1 -

ds

60.008/1

bb. 1. / a mezőgazdasági üzemek 1. folyt./ig

a tejtermelő tehenészetek és a sertéstartás fejlesztésére továbbra is érvényben marad az állami támogatás, összefüggésben az ágazatok nagy népgazdasági jelentőségével, és azzal, hogy - mindenekelőtt a szarvasmarhatartásban - nagy a megtérülési idő, és a befektetések is túlságosan igénybe veszik a gazdaságok anyagi erejét. a támogatást viszont csak utólag, a beruházás üzembehelyezése után folyósítják, és ezt az összeget a hitel törlesztésére kell fordítani. /az utólagos kifizetés ösztönző hatású lehet a beruházás megvalósításának, sebességére,./

a költségek emelkedése a gazdaságokat egyaránt érinti. valamivel azonban jobban az átlagosnál gyengébbeket, ahol a költségek magasabbak és a hozamok kisebbek. azok az átlag alatti adottságú üzemek, amelyek nem tartoznak a kedvezőtlen adottságú gazdaságok közé, s ennél fogva eddig semmiféle kedvezményt nem élveztek, a továbbiakban adókedvezményhez jutnak. ez az adómérséklés összesen mintegy 350 gazdaságot érint az országban. a kedvezőtlen adottságú üzemek támogatására továbbra is érvényben marad az akorábbi rendszer, amely jelentős árkiesztést biztosít számukra.

a termelési adó rendszerében bekövetkező változások is lényegében a rosszabb adottságú, gyengébb földminőségű üzemek lábraállítását szolgálják. a létszámgazdálkodásnál pedig újabb lehetőséget kapnak a gazdaságok arra, hogy a létszámot valóban a szükségletekhez igazíthassák anélkül, hogy ez kedvezőtlen adóhelyzetet teremtsen. /mti/

- . -

b. 2. bemutatás előtt a hunnia stúdió négy új filmje

i/-ár/rj bc kz

1980. november 14.

a mafilm hunnia stúdiójának négy, nemrég elkészült produkciójával találkozhat a közeli jövőben a közönség a mozikban. a művekről, a stúdió e filmekben is tükröződő törekvéseiről, s a jövő évi tervekről köllő miklós, a hunnia vezetője tájékoztatta az mti munkatársát.

miként elmondta, más-más művészi eszközökkel, ám azonos szándékkal dolgoznak a stúdió alkotói: széles közönség érdeklődésére számítottak, a mű és befogadója kapcsolatát szorosabban fűző filmek megvalósítására vállalkoznak. /folyt.köv./

-2-

ap

bb. 2. /bemutatás... 1. folyt./rj

a témák és a műfajok sokféleségét jelzik a bemutatásra váró, s a most készülő produkciók is: a mai társadalom jelenségeit vizsgáló mű, dokumentumfilm, színvonalas szórakozást ígérő vígjáték és irodalmi adaptáció egyaránt szerepel közöttük. a produkciók legtöbbször közös jellemzője, hogy az alkotók felhasználják a filmkészítés jól bevált, a nézők sokaságát vonzó elemeit is, nagy figyelmet fordítanak azonban arra, hogy ezek ne gyengítsék a művészi színvonalat, hanem inkább a gondolati tartalom megértését segítsék.

e szándékot tükrözik a hunnia ideai alkotásai is. ezek sorában mérsáros mártá - a napokban bemutatott - új filmjét, a magyar-francia koprodukcióban forgatott örökség-et franciaországban már több mint 300 ezren látták. alkotói itthon is széleskörű érdeklődésre számíthatnak.

november végén kerül a mozik műsorára fazekas tajos haladék című műve. a film jó képességű, tehetséges főhőse - bujtor istván alakítja - másod- és mellékállásai, kétes üzletei, nagystilű mulatozásai sodrában veszi el élete harmóniáját.

a papp lacit nem lehet legyőzni című produkció a főszereplő személye miatt számíthat sokak kíváncsiságára. az amatőr ökölvívás eddig legeredményesebb olimpiai bajnokának életét gulyás gyula és gulyás jános, a rendező-operátor művészpáros örökölte meg. a bemutató december elején lesz.

a hunnia ideai premierjeinek sorát bódy gábor psyché című, kétrészes játékfilmje zárja majd. a weöres sándor teremtette egykori költőnő lónyay erzsébet alakját, életutját patricia adriani spanyol színésznő eleveníti meg.

a jövő év elejétől az első magyar- finn közös filmalkotást is láthatják az érdeklődők. vámmentes házasság címmel. a történet - amely egy „nemzetközi, esküvő bonyodalmairól szól - zombolyai jános rendezésében került filmszalagra.

az utóbbi hetekben kezdődött el a stúdió több jövő évi produkciójának forgatása. így szomjas györgy rendező - kopaszkutya címmel - elsősorban a fiatalokhoz szóló filmet készít: egy, az ismeretlenségből induló beat-zenekar pályafutását eleveníti meg, a hobo blues band főszereplésével, s persze sok zenével.

/folyt.köv./

-3-

ds

bb. 2. / bemutatás... 2. folyt./rj

a hunniában forgatja első mozifilmjét vitray tamás, ebben annak a - következetes, a hétköznapi hőseire kíváncsi - szemléletnek az összegzését kívánja filmszalagra rögzíteni, amelyet nagyszerű televízió-műsoraiban éveken át képviselt. mézáros mártá ismét magyar-francia közös produkciót rendez: most kezdődtek meg a gaumont-cég támogatásával készülő film munkálatai. a jelenben játszódó mű egy elveszett gyermekét kereső anya sorsával ismerteti meg majd a nézőket, nemzetközi szereplőgárda közreműködésével. /mti/

-. -

bb. 3. öt év alatt 900 kilométer új vízvezeték pest megyében

kru/mv/st/rj kz

1980. november 14.

öt év alatt 900 kilométerrel növelte a megye ivóvízhálózatát a pest megyei víz- és csatornamű vállalat. ilymódon a lakosság több mint kétharmadához jut már el a vezeték víz. az idén 160 kilométerrel bővült a hálózat. érden két, együttesen napi 1200 köbméter kapacitású kutat furtak, s a megfelelő hálózat bővitést is elvégezték. a lakótelep építésével összehangolva folyamatosan bővítik a vezetékrendszer a fiatal városban. jelenleg tököln, nagykovácsiban és püspökháttanban folynak a hálózatfejlesztési munkálatok.

műszaki fejlesztésre az idén három nagyteljesítményű, ugynevezett vedersoros szovjet ásó gépet vásároltak. a láncalpas berendezés naponta 800 méternyi árkot tud elkészíteni. a gyorsabb hálózatfejlesztést elősegíti az új típusú műanyag nyomócsövek alkalmazása is, a régi, nehéz eternit csövek helyett.

a fejlesztési program szerint 1985-ig a megye lakosságának 80 százalékát látják el vezeték ivóvízzel. /mti/

ds

-. -

-4-

bb. 4. nem érett be a mecseki fügetermés

igó/st/rj kz

1980. november 14.

a cserjéken pusztult el az idei fügetermés a mecsek-alján. amire még nem volt példa: a nyár és az ősz folyamán a kevés napsütés miatt egyszerűen nem tudott beérni a termés és most a november „takarítja be”, az éretlen, fonnyadt, élvezhetetlen gyümölcsöket. a hideg őszi napokon sorra potyognak le az ágakról a fügék, egyetlen hasznuk, hogy megtrágyazzák a saját földjüket. pedig az idén gazdag termést hoztak volna a fügefák, tavasszal szinte roskadoztak a tömördek gyümölcstől.

hazánkban egyedül a mecsek déli lejtőin diszlik a füge tömegesen a szabad ég alatt és évről évre termést is hoznak a cserjék. a hagyomány szerint a törökök hozták magukkal fügét és honosították meg a pécs feletti dombokon. napjainkban ezernyi fügefá diszlik a városban és a környékén. /mti/

-. -

bb. 5. pécs készül a 8. ipari vásárra

han/rj st kz

1980. november 14.

megkezdődött az 1981. évi nyári pécsi ipari vásár előkészítése. a minden második esztendőben megrendezett vásár hagyományos céljainak megtartása mellett jövőre kiemelt helyet kap a korszerű magánlakásépítés. bemutatják az új kivitelezési eljárásokat, eszközöket és anyagokat. az ipari seregszemle vendégeit más látványlók is várják majd a mecsekaljai városban. a vásár ideje alatt tartják meg például a szövetkezetek nemzetközi néptáncbemutatóját. országos kézműves vásárt is meghirdettek, amelyre már hetvenöt iparművész jelentkezett. /mti/

-. -

ds

-5-

bb. 6. alekszandr blok- est a szovjet kultura és tudomány házában

i/kj/rj bc kz

1980. november 14.

alekszandr blok születésének 100. évfordulója alkalmából kétnyelvű irodalmi estet rendez november 17-én hétfőn este a magyar és a szovjet rádió. a szovjet kultura és tudomány házában sorra kerülő esten az 1921-ben elhunyt lírikus költeményei hangzanak el, verseinek gyakori tolmácsolói, alekszej konszovszkij és georgij taratorkin, valamint moór mariann, szabó gyula és szilágyi tibor előadásában.

az orosz lira kiemelkedő egyénisége magyarországon is ismert: műveinek válogatásai az utóbbi tíz esztendőben több alkalommal láttak napvilágot az európa kiadó gondozásában. a verseket lator lászló és veres miklós fordította. a blok-est viszonzása annak a józsef attila-estnek, amelyet nyáron rendeztek moszkvában.

a programot a tervek szerint a jövő év első negyedében sugározza a rádió. /mti/

-. -

bb. 7. új kulturális hetilap a képernyőn

i/kj/rj bc 6!

1980. november 14.

studió,80 címmel új kulturális hetilap jelentkezik a képernyőn november 18-án kedden este 20.50-kor az 1-es csatornán. a nemrég megszűnt színházi album, a művészeti magazin és a filmszem helyébe lépő program - az elődök funkcióját is részben magára vállalva - heti egy órában informálja a nézőket a kulturális élet legfontosabb eseményeiről, jelenségeiről. a műsor kitekint a világra is. tájékoztat más országok kulturális életéről. helyet kapnak az adásokban kritikák, viták, eszmecsere is. /mti/

-. -

-6-

bb. 8. a magyar népdal hete a rádióban

i/kj/rj bc kz

m 1980. november 14.

november 17-e és 23-a között ismét megrendezi a rádió a magyar népdal hetét. a népzene hagyományos ünnepi műsorsorozatát ezúttal bartók béla emlékének szentelik.

a hét minden napján a népzene egy-egy műfajáról hangzik el előadás, majd - és a nap folyamán még többször - felcsendül az ismertetett daltípus egy-egy példája. a programsorozat nyitányaként - hétfőn - gyermekdalok hangzanak el, a továbbiakban pedig betyár- és pásztordalokról, katonanótákról, bányász és summás énekekről, népballadákról, párosító és lakodalmas, valamint más népszokásokat idéző dalokról szerezhetnek ismereteket a hallgatók. a dalokat neves előadó- és hangszeres művészek, énekegyüttesek tolmácsolják.

a találkozásom a népzenevel című műsorsorozatban két kossuth-díjas zeneszerző - rányi györgy és szokolay sándor - továbbá domokos pál péter népzenekutató-zenetörténész, valamint madarász katalin a közismert népdalénekes, vall majd a népdal iránti szeretetéről, a népzenevel való kapcsolatáról.

a népzene műfajait ismertető adásokon kívül a 3. műsor minden nap ajánl olyan programot, amely gyarapítja a hallgatók népzenei tudását. rajeczky benjamin „az európai népzene hangvétele”, és sárosi bálint „kétnyelvű cigánybanda”, című előadása a szomszédos népek zenéjének egymásra hatását elemzi. előadások hangzanak el a népzene sajátos elterjedéséről, a népdalok „vándorlásáról”, a fiatalok népzenei vonzalmáról is. az „egy hangvilla két ágáról”, című, kétrészes adás józsef attila költészetének és a népdaloknak a rokonságát szemlélteti példákkal.

a magyar népdal hete programját hangversenyek is színesítik. a rádióstúdió november 19-i koncertjén a belügyminisztérium duna művészegyüttesének népi zenekara játszik, másnap - élő adásban - népzenei feldolgozások elevenednek meg pászthy julia és palcsó sándor előadásában. a hetet záró - november 23-i - nyilvános hangverseny „tiszán innen-dunán túl”, címmel tájegységek dalait, néptáncmuzsikáját vonultatja fel ismert előadóművészek tolmácsolásában. /mti/

-. -

-7-

bb. 9. fejlesztik szilvásváradi üdülőterületét

i/sb/rj pp kz

1980. november 14.

országos és egyben nemzetközi jelentőségű üdülőterületté fejlesztik szilvásváradi és környékét, hogy az év minden szakában, így télen is kedvező lehetőséget kínáljon hétvégi pihenésre. ennek érdekében az évm., a heves megyei tanács és a mátra-eger-nyugatbükki intéző bizottság országos pályázatot hirdett a szilvásváradi üdülőterület részletes rendezési és beépítési tervének kidolgozására. az elképzelések szerint az üdülőterületen 650-ről mintegy 1500-ra bővítik a szálláshelyek számát, főként a magánérdekből szervezett építkező társas vállalkozások, üdülőszövetkezetek révén.

a pályázóktól olyan beépítési és építészeti megoldásokra kérnek javaslatokat, amelyek az elkülönült egyéni és a családi üdülés feltételeinek megteremtésével egyidejűleg lehetőséget nyújtanak a közösségi élet kialakulására is. nagyon fontos követelmény, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek a tájba, a természeti környezetbe. gondoskodniuk kell a természetjárás kedvező feltételeinek megteremtéséről is.

a pályázati kiírást már átvehetik az érdeklődők a magyar építőművészek szövetségének székházában, s a kész terveket legkésőbb 1981. február 16-ig kell elküldeni a heves megyei tanácsnak. a bíráló bizottság jövő év április közepén hozza nyilvánosságra a pályázat eredményét. /mti/

bb. 10. hitellel, előjegyzés - takarékszövetkezeti hitel a háztáji termelés fejlesztésére

i/jf/rj pp kz

1980. november 14.

a háztáji és a kisegítő gazdaságok termelésfejlesztésének segítésére - kisgépek, eszközök, felszerelések takarékszövetkezeti hitelre történő vásárlására - megállapodást kötött a szövetség és agrorösz.

/folyt. köv./

-8-

bb. 10. / hitellel. 1. folyt./rj

az agroker-vállalatok az általuk forgalomba hozott mezőgazdasági kisgépekből, felszerelésekből megfelelő mennyiséget szállítanak az áfészek szaküzleteibe. árjegyzékkel látják el a takarékszövetkezeteket, amelyek a vásárolni kívánt árura előre hitellelet állítanak ki. ezt mind az agroker-vállalatok, mind a szövetkezetek boltjaiban fizetésre használhatják fel a kistermelők.

a megállapodás értelmében lehetőség nyílik arra, hogy az áfész-ek a hiányzó termékekre előjegyzést vegyenek fel. a hitellelre történő előjegyzés alapján az áfész-ek megrendeléseit az agroker-vállalatok soron kívül teljesítik. /mti/

as

-9-

bb. 11. ködös hajnalok

i/sb/ve/gw ie

1980. november 14.

az egy nappal korábbi havazást pénteken hajnalban köd váltotta fel, ami különösen összesűrűsödött borsod, heves, nógrád, vas, veszprém és zala megyében. ezeken a helyeken általában csak 100 méternél rövidebb távolságra láttak el a járművezetők, a hernád és a sajtó völgyében, valamint nógrád megye egyes részein pedig már 5-10 méter után szürke és tejfehér ködfalba ütközött az utat kutató tekintet. érthető tehát, hogy lelassult a forgalom, annál is inkább, mert a páralecsapódás az utburkolatot is dérrel vonta be, s helyenként a jegesedés is akadályozta a közlekedést, elsősorban a hegyvidéki utakon, ezért a közutak karbantartására, a síkosság megszüntetésére mintegy 150 munkagépet vetettek be az éjszakai, hajnali órákban. a főközlekedési utak mindenütt járhatóak, s a síkosságot is megszüntették inkább csak a bekötő-és más alsóbbrendű utakon okoz gondot a ködös területeken a jegesedés, vas és zala megyében pedig helyenként a havas utburkolat. a reggeli és a délelőtti órákban ugyyszólván mindenütt felszakadt a köd, de a meteorológiai jelzések szerint szombat hajnalban ismét számítani lehet ködre, dérre, zuzmarára. /mti/

bb. 12. Lottó nyerőszámok

jk/gw ie

1980. november 14.

a sportfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a pénténi megtartott 46. heti lottósorsolás alkalmával a következő nyerőszámokat húzták ki: 3, 8, 20, 32, 79. /mti/

bb. 13. agráripari egyesülés és konzervgyár számítógépes együttműködése

szli/ká/gw ie

1980. november 14.

közös számítógépes adatfeldolgozásban, valamint integrált irányítási rendszer létrehozásában állapodott meg a hajdusági agráripari egyesülés és a debreceni konzervgyár, eszerint a konzervgyár főépületében videoton-gyártmányú számítógépet szerelnek fel, a berendezés a konzervgyárnak és az egyesülés 16 taggázdaságának havonta több mint félmillió adatát dolgozza fel. az agráripari egyesülésben résztvevő mezőgazdasági és ipari üzemek a számítógép alkalmazásával és közben is teljes képet alkothatnak a gazdálkodás menetéről. /mti/

bb. 14. az 50. országos hírlap és szakfolyóirat kiállítás szolnokon

end/bam/mv/ká/gw ie

1980. november 14.

a posta központi hírlap iroda 50. jubileumi országos hírlap és szakfolyóirat kiállítása nyílt meg szolnokon, a megyei művelődési és ifjúsági központban, a jubileumot egy másik kerek évforduló teszi még emlékezetesebbé: 200 esztendővel ezelőtt, 1780-ban jelent meg az első magyar nyelvű hírlap, a magyar hírmondó pozsonyban, ráth mátyás szerkesztésében.

/folyt. köv./

11.2/ gw

- 10 -

bb. 14/ az 50. országos...folyt/ gw

a szolnokon most megnyílt nagyszabású tárlat végigvezeti a látogatókat a sajtó történetének nevezetes állomásain, ismerteti az újságírás, a hírközlés jeles hazai és külföldi dátumait. a látogatók izelítőt kapnak a politikai lapok történetéből, megtekinthetik kossuth lajos országgyűlési és törvényhatósági tudósításait, a tanácsköztársaság lapjait, a xx. század kommunista és szocialista mozgalmainak sajtótermékeit. a kiállításon a mai magyar sajtót ezer példány reprezentálja. a posta a helyszínen alkalmi levelezőlapot árúsít és alkalmi bélyegzőt használ. a kiállítás november 23-ig tart nyitva. /mti/

bb. 15. megnyílt az i. budapesti ujitási börze és kiállítás

t/be/gw/pp ie

1980. november 14.

az egyes vállalatoknál már jól bevált ujitások szélesebb körű megismerésére, átadására-átvételére teremt lehetőséget a kohó- és gépipar technika házában pénteken megnyílt i. budapesti ujitási börze és kiállítás. a szakszervezetek budapesti tanácsa szervezésében megrendezett börzére azért is nagy szükség van, mert az országos találmányi hivatal legutóbbi felmérése szerint az egyszer már bevezetett műszaki ujitásoknak, találmányoknak mindössze egy százaléka cserél gazdát, pedig ezek jó része másutt is hasznosítható lenne. rendszeres cseréjük többszáz milliós forint megtakarítást jelentene a népgazdaságnak, hiszen csak a beküldött több mint 900 műszaki alkotás egyszeri bevezetése is 365 millió forint hasznot eredményez évente. éppen ezért a börze ideje alatt külön szakmai napokat is tartanak, amelyen egy-egy ágazat képviselői közelebbről is megismerkedhetnek az őket érdeklő ujitásokkal.

a november 29-ig nyitva tartó kiállításon több mint 200 budapesti és vidéki vállalat 410 újdonságának modellje is látható. az ujitásokat katalógusban foglalták össze, s a gyorsabb informálódás érdekében a helyszínen számítógép is működik. memóriájába a börze anyagán kívül beprogramozták a televízió „felkínálom”, című műsorához beérkezett mintegy 400 műszaki alkotás jellemző adatait is. /mti/

bb. 17. elhunyt márkus simonné

mm/gw ie

1980. november 14.

márkus simonné, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1923 óta volt a párt tagja, 93 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása november 19-én 15 órakor lesz a rákoskeresztúri ujköztemetőben.

mszmp viii. kerületi bizottsága

/mti/
11.41/gw

12
3P

- . -
- 11 -

bb. 16. magyar-jugoszláv közlekedési tárgyalások

sl/s/pp/gw ie

1980. november 14.

a magyar-jugoszláv közlekedési és hírközlési albizottság keszthelyen tartotta 13. ülését. a két küldöttség, amelyet urbán lajos közlekedés-és postaügyi államtitkár, illetve milenko sikics jugoszláv szövetségi közlekedési és hírközlési miniszterhelyettes vezetett, megtárgyalta az együttműködés eddigi eredményeit: a közös vasuti határállomások megépítésében végzett munkát, a két-oldalú és tranzit személy-és áruszállítási feladatok végrehajtását, az albizottság megvizsgálta a közuti és légiszállítások javításának lehetőségeit, meghatározta és munkaprogramban rögzítette a két ország közötti közlekedési együttműködés további feladatait. /mti/

- . -

bb. 18. kétszáz éve szabdult fel pécs a földesuri hatalom alól

igó/bam/gw ie

1980. november 14.

várostartó konferenciát rendeztek pénteken pécssett abból az alkalomból, hogy kétszáz évvel ezelőtt szabadult fel a város a földesuri hatalom alól és a szabad királyi város rangjára emelkedett. az emlékülésen komlódí józsefné tanácselnök-helyettes méltatta az esemény jelentőségét, rámutatva arra, hogy az 1780-as királyi kiváltságlevél új lehetőségeket teremtett pécs gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése számára, amely igazán xix. században bontakozott ki.

a konferencián történészek, levéltárosok, muzeológusok, egyetemi-főiskolai oktatók világították meg különböző oldalakról a kétszáz év előtti történeti esemény háttérét és hatását a város életében.

az évforduló alkalmából bemutatták a levéltárban őrzött királyi diplomát: a tizennyolc karátnyi aranyornamentikával ékesített, piros bőrkötésben és nemes bőrre nyomtatott, aranyzsinóron függő királyi pecséttel ellátott kiváltságlevelet. a jubileumra elkészítették a latin nyelvű oklevél magyar fordítását, amelyet a levéltári évkönyvben közzétesznek. az évforduló tiszteletére emlékhangversenyt rendeztek a korabeli pécsi zeneszerzők műveiből. /mti/

12.09/gw

- . -

13²¹
3P

- 12 -

bb. 19. (m)élekezés weiner leóra

is/bc/gw ie

1980. november 14.

weiner leó nevét viseli péntek óta a liszt ferenc zene-művészeti főiskola egyik tanterme. bensőséges ünnepségen leplezték le a róla elnevezett teremben a kiváló komponista és zenepedagógus mellszobrát, rieger tiber szobrászművész alkotását. ezzel folytatódott az a kedves hagyomány, amellyel a főiskola emléket állít egykori nagyjainak. bartók béla és hubay jeno, a zene-művészeti főiskola volt igazgatói után most már weiner leó nevét is őrzi terem a zeneakadémia épületében. a kilencvenöt esztendeje született, és husz éve elhunyt kossuth dijas művész fél évszázadon át volt a főiskola tanára.

a terem- és szoboravató megemlékezésen lukács pál, a főiskola rektorhelyettese méltatta weiner leó munkásságát és felszólalt a nagy zeneszerző g-moll vonóstriójának első tétele a főiskola növendékeinek tolmácsolásában. /mti/

- . -

bb. 20. időjárásjelentés

gw ie

1980. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. november 14.-én 13.00 órakor:

körülbelül az 50. szélességi körtől északra különböző hőmérsékletű és nedvességtartalmu léghullámok haladnak a kontinens belseje felé. vonulását általában erősen megnövekedett felhőzet, eső, zápor, az északabbra eső vidékeken helyenként havas eső, hó jelzi. a földközi-tenger medencéjén keresztül egészen a kelet-európai alföld déli részéig időjárási front húzódik. az érintett területeken szintén változékony, csapadékos az idő. nyugat-, valamint közép-európa egy részén magasnyomású légköri képződmény helyezkedik el. a reggeli, délelőtti órákban erősen párás a levegő, sokfelé van köd. a hőmérséklet csucsértéke általában 3-8 fokkal elmarad a sokéves átlagtól.

hazánkban csütörtökön erősen felhős vagy borult idő volt. főleg a reggeli, délelőtti órákban esett többfelé eső, havas eső, hó. a péntek reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában 2, 7 mm között volt, helyenként azonban ennél több is esett. csütörtökön a hőmérséklet csucsértéke plusz 1, plusz 6 fok között alakult. péntek hajnalra pedig általában plusz 1, -4, derült, hóval borított helyeken -4, -8 fokig is lehült a levegő. ma délelőtt erősen párás, helyenként ködös idő volt. a páráság megszűnését az ország nagy részén tulnyomóan napos idő követte. a hőmérséklet 11 órakor az országban általában -1, plusz 4 fok között volt.

/folyt. köv./
13.17/gw

14⁴⁰
3P

- 13 -

bb. 20. /időjárás...folyt./gw

budapesten ösüdtörtökön a hőmérséklet napi középértéke 2,3 fok volt, ez 3,7 fokkal alacsonyabb mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten 5 fokot mértek a tengerszintre átszámított légnyomás 1024 mb, alig változik.

várható időjárás szombat estig:

változóan felhős, párás, többfelé ködös idő. szombaton az északi országrészben tartósabb felhősödés, számottevő csapadék nélkül. időnként megélelnkülő változó irányú szél.

a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában 0, -5 fok között, derült, szélcsendes, hóval borított területen -5, -9 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton az ország nagy részén plusz 5 fok, a tartósan ködös helyeken 0 fok körül.

a duna vízállása budapestnél: 220 cm, a víz hőfoka: 4,0 fok. /mti/

- . -

bb. 21. a belpolitikai főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1980. november 14.-én, 14.00 óráig

gw kz

1980. november 14.

1. mezőgazdasági üzemek szabályozó rendszerének változása
2. bemutatás előtt négy új film
3. 900 km új vízvezeték pest megyében
4. nem érett be a mecseki függetermés
5. pécs készül a 8. ipari vásárra
6. alekszandr blok est
7. új kulturális hetilap a képernyőn
8. a magyar népdal hete a rádióban
9. fejlesztik szilvásvárad üdülőtérületét.
10. takarékszövetkezeti hitel a háztáji termelés fejlesztésére
11. ködös hajnalok
12. lottó nyerőszámok
13. számítógépes együttműködés
14. az 50. országos hírlap és szakfolyóirat kiállítás
15. megnyílt az 1. i. budapesti ujitási börze és kiállítás
16. magyar-jugoszláv közlekedési tárgyalások
17. elhunyt márkus simonné
18. 200 éve szabadult fel pécs a földesuri hatalom alól
19. emlékezés weiner leóra
20. időjárásjelentés
21. hírjegyzék

/mti/
14.14/gw

- . -
- 14 -

14
3P

bb. 22. hármasikrek kaposváron

gom/ká/gw kz

1980. november 14.

november tizenharmadikán este dr. gálosi vera, 25 éves kaposvári jogász hármasikreknek adott életet a városi kórház szülészeten, a három fiú 19 óra 31, 32, illetve 33 perckor látta meg a napvilágot. a 48 centiméteres, 2270 gramm súlyú első csemete ádám és mihály névre hallgat majd, őt két azonos „magasságu, 44 centiméteres - öccse: az 1650 grammos daniel, majd az 1500 grammos péter követte.

a százéves kaposvári kórház történetében 1954-ben jegyezték fel egy négyes szülést, majd 1964-től a mai napig ez a hatodik hármasiker-születés. dr. gálosi vera vizsgálatánál az orvosok már a terhesség tizenhatodik hetében felismerték, hogy hármasikrek várhatóak, ezért a fiatalasszonyra julius eleje óta a terhespatológiai osztályon vigyáztak. a három iker és édesanyjuk is jó egészségnek örvend. /mti/

- . -

bb. 23. megkezdődött a iv. vállalalati tervezési konferencia

t/mg/s/pp/gw kz

1980. november 14.

nyolcszáz hazai szakember részvételével megkezdődött pénteken a iv. vállalati tervezési konferencia az építők szakszervezetének székházában. a kétnapos esemény célja az, hogy hozzásegítse a vállalatokat olyan tervezési módszerek és modellek megismeréséhez, amelyek alkalmazásával megteremthetik a feltételeket a gazdasági környezethez való rugalmas alkalmazkodáshoz. a konferencián azokat a már jól bevált vállalati tervezési módszereket és kedvező tapasztalatokat is közzéteszik, amelyeket - természetesen a vállalati profiltól függően-érdemes másutt is felhasználni.

a konferencia szombaton szekció üléseken folytatódik. /mti/

- . -

bb. 24. különleges izék, zamatok - bemutatkoznak a berlini metropol szálló konyhaművészei

t/os/ve/pp/gw kz

1980. november 14.

bableves berlini szalonnával, knédli thüringiai módra, csuka-specialitás - a különleges izék, zamatok kedvelőinek kínál gasztronómiai élvezetet a berlini metropol szálló budapestben - jelentették be pénteken a duna intercontinental szállóban megtartott sajtótájékoztatón. menyhárt lajos, a duna intercontinental szálló igazgatója elmondotta, hogy a két szálloda tavaly megkötött együttműködési szerződése alapján november 15. és 23. között berlini gasztronómiai hetet rendeznek, melyen a német konyha barátai ismerhetik meg a metropol szálló mester-szakácsai által készített speciális, nemzeti ételkülönlegességeket.

/folyt.köv./
14.27/gw

- 15 -

15
3P

bb. 24. /különleges izek,.....folyt./gw

a metropol szállóban jövőre a duna intercontinental rendez magyar hetet, a két szálloda közötti együttműködési megállapodás a szakemberek rendszeres cseréjére is lehetőséget nyújt. /mti/

bb. 25. száz éve van artézi vize hódmezővásárhelynek - jubileumi diszkatat avattak

dén/ká/gw kz

1980. november 14.

száz évvel ezelőtt hódmezővásárhelyen adták át rendeltetésének a dél-alföld első artézi kutját, a 197 és fél méter mélységű kut a református ótemplom udvarán található, s ma is működőképes. évtizedekkel ezelőtt lebontott homokkőből készült, oroszánfejes felépítményét a helyi vízművek szántó kovácsjános szocialista brigádja eredeti helyén újra felépítette.

a régi kuttól nem messze a lenin utcában pénteken a jubiliumra emlékeztető mintegy két méter magas diszkatat avattak fel, a bronz oroszánfejekkel, oroszánfigurával díszített, kőtömbökből összeállított diszkatat kiss kovács gyula szobrászművész alkotása.

a hódmezővásárhelyi artézi kut jubileumán a magyar hidrológiai társaságtörténeti csoportja, más szervekkel együttműködve pénteken előadást rendezett a vásárhelyi tanácsháza dísztermében. viügyi és közegészségügyi szakemberek a csongrád megyei ivóvízszolgáltatás történeti fejlődéséről, az artézi kutak kémiai, bakteriológiai, biológiai tulajdonságairól, a rétvizek szénttartalmának alakulásáról tartottak előadást. /mti/

bb. 26. villamossági tanműhelyt avattak szombathelyen

farkas/ká/gw kz

1980. november 14.

pénteken villamossági tanműhelyt avattak a szombathelyi villamossági és vasipari szövetkezetben, az 5 millió 800 ezer forint értékű beruházás megvalósításához hozzájárult a művelődési minisztérium és az okisz. nemcsak szövetkezeteket képeznek az új műhelyben, hanem a gelka, az északdunántúli áramszolgáltató vállalat és más üzemek tanulóit is. /mti/

14.41/gw

- 16 -

11-20
SP

bb. 27. elkészült a boráros téri aluljáró rendezési terve

t/be/mm/pp/gw kz

1980. november 14.

elkészült a boráros téri aluljáró rendezési terve, a fővárosi mélyépítési tervező vállalat és az ut-, vasutervező vállalat közös munkájának eredményét pénteken ismertették az úvatervben a sajtó képviselőivel.

az új aluljáró amelynek tervezésekor már a távláti igényeket is figyelembe vették 5500 négyzetméter alapterületű lesz, s ebből a gyalogosok 3500 négyzetmétert vehetnek igénybe. a főfolyosó a dunapartot a ferenc körúttal, a soroksári utat a közraktár utcával kötik majd össze, tíz kijáratán minden felszíni tömegközlekedési eszköz, sőt, a majdani boráros téri buszvégállomás is elérhető lesz. padlózata kopásálló, oldalfalai fényezett fehér kőburkolatot kapnak, tartóoszlopait rozsdamentes acéllémezzel borítják.

az aluljárórendszer érdekessége lesz az ezer négyzetméter alapterületű nyitott udvar, melynek egy részét parkosítják és itt helyezik el az üzletsort is. közepére képzőművészeti alkotást terveznek, az udvarba rámpák is vezetnek le, megkönnyítve a kismamák közlekedését, a többi feljárónál ezt nem tudták megoldani a négy méteres szintkülönbség miatt.

az aluljáró hid alatt átmenő keresztfolyosójának szerkezeti elemei már a helyükön vannak, hogy ennek a munkálataival se zavarják a nemrégiben korszerűsített hid forgalmát, a jövőre gondolva már most kialakítják a helyét a felszín alá itt lefutó hév boráros téri állomásának és számítanak a majdani v. metrovonal és az aluljárórendszer összekapcsolására is. az aluljárórendszer a végleges felszíni közúti úthálózattal és a tér parkosításával együtt a tervek szerint 1982 végére készül el. /mti/

bb. 28. országos néprajzi amatőr filmszemle dombóvárott

b1b/ká/gw kz

1980. november 14.

a dombóvári művelődési központban pénteken megnyílt a 10. országos néprajzi - és 16. déldunántúli amatőr filmszemle és amatőr filmes találkozó, a megnyitóra huszonhárom amatőr alkotó huszonnégy, többségében színes filmje érkezett.

az első napon a néprajzi filmeket bírálta el raffay anna filmrendező vezetésével a zsűri, szombaton pedig az egyéb tárgykörű amatőr filmeket vetítik le a bán róbert filmrendező elnökletével bíráló szakértők, valamint a közönség előtt.

/folyt. köv./

14.55/gw

- 17 -

11-21
SP

bb. 28. /országos néprajzi... folyt./gw

dombóvár tiz alkalommal volt eddig házigazdája a rangos filmszemlének, amelyet ezután minden évben más-más megyében - így jövőre zalában - rendeznek meg.

az eredményhirdetés és a díjazott filmek gálabemutatója vasárnap délelőtt lesz. /mti/

bb. 29. iványi ödön festőművész kiállítása salgótarjánban

csiz/ká/mo kz 1980. november 14.

a salgótarjáni tűzhelygyár munka- művészet galériájában, pénteken megnyílt iványi ödön festőművész kiállítása, a tárlaton huszonöt nagyméretű akvarell: tájképek, ^(interjúk) tekinthetők meg november végéig. /mti/

bb. 30. fiatal szakemberek szilárdtestkutató konferenciája

mg/gk/bp/mo kz 1980. november 14.

tiz kutató intézet, egyetemi tanszék, illetve iparvállalat több mint száz fiatal szakemberének részvételével tartottak szilárdtestkutató konferenciát pénteken a központi fizikai kutató intézetben. a 18 elméleti előadásból álló tanácskozás része a kisz központi bizottság értelmiségi fiatalok tanácsa és a magyar tudományos akadémia tudományszervezési csoportja idei tudományos konferencia-sorozatának, amelyet az országos középtávú kutatói és fejlesztési terv egy-egy fő fejezetének témájában rendeznek a fiatal kutatók számára. /mti/

bb. 31. sióagárdi népi himzések

felhasználható: 17 órától

mzs/ká/mo kz 1980. november 14.

sióagárdi népi himzések címmel nyílt kiállítás pénteken a mosonmagyaróvári hansági muzeumban, király annának, a népművészet mesterének munkáiból. király anna harminc évet élt a tolna megyei községben, ekkor ismerkedett meg a falu népművészetével, s maga is résztvett az eredeti himzésminták felkutatásában. sióagárdi népművészeti motívumokkal díszített textiliát maga tervezte. a mintái egy 1847-es takács mintakönyvből származnak. a himzések már egy későbbi időszak, a századvég népi díszítőművészetét idézik fel, amikor fehérrel himezték a blúzokat, férfi ingeket, főkötőket, a sióagárdi himzés mostani arculata az első világháború után alakult ki, ekkor színesedtek meg a ruhanemüket díszítő stilizált virágmotívumok. /mti/

14.52/mo

-18-

15³⁰
BP

bb. 32. új kgst-szabványok

k/mg/jk/pp/mo kz 1980. november 14.

hazaérkezett pénteken berlinből a szabványügyi hivatal küldöttsége. olajos józsef elnök vezetésével részt vett a kgst szabványügyi állandó bizottságának ülésén, ahol a tagországok szakértői újabb 376 szabványt hagytak jóvá. ezzel az érvényben lévő kgst-szabványok száma megközelítette a háromret. a héten elfogadott szabványok között szerepelnek a villamos hőtechnikai berendezések, elektrotechnikai alkatrészek, orvosi és gyógyszer-ti felszerelések műszaki és minőségi követelményeire, valamint vizsgálati módszereire vonatkozó előírások, melyek alkalmazásával jelentősen egyszerűsödik a kgst- országok közötti árucseré. /mti/

bb. 33. fogadás a belga királyság nemzeti ünnepe alkalmából

cs/pá/dg/mo kz 1980. november 14.

jacques g. gerard, a belga királyság budapesti nagykövete pénteken fogadást adott hazája nemzeti ünnepe alkalmából a rezidenciáján. a fogadáson részt vett veress péter külkereskedelmi miniszter és szarka károly külügyminiszter-helyettes. jelen volt gazdasági, társadalmi és kulturális életünk számos képviselője, valamint a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője is. /mti/

bb. 34. kitüntetés

i/dg/mo kz 1980. november 14.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. fekete károlynak, a legfelsőbb bíróság elnökhelyettesének több évtizedes munkásmozgalmi tevékenysége, valamint az igazságügy területén kifejtett eredményes munkássága elismeréseként, 60. születésnapja alkalmából a szocialista magyarorszáért érdemrend kitüntetést adományozta.

a kitüntetést trautmann rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke pénteken adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál dr. szilbereky jeno, a legfelsőbb bíróság elnöke. /mti/

15.00/mo

-19-

15³⁰
BP

bb.35. ghanai béketanácsi küldöttség látogatása

k/ma/jk/dg/ig kz

1980. november 14.

pénteken elutazott budapestről a ghanai béketanács küldöttsége, amely - k. o. akyeampong főtitkár vezetésével - november 8-11. között az országos béketanács meghívására látogatást tett Magyarországon.

a delegáció megbeszélést folytatott az öbt, a magyar szolidaritási bizottság, a termelőszövetkezetek országos tanácsa, a szakszervezetek országos tanácsa, az mta világgazdasági kutató intézete és a tesco vezetőivel a kétoldalu együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről, a küldöttség - amelyet fogadott sebestyén nándorné, az öbt elnöke - tájékoztatást adott a ghanai béketanács munkájáról. /mti/

- . -

bb.36. a mahart balatoni hajózási üzemigazgatósága közli

ve/ig kz

1980. november 14.

az utazóközönséggel, hogy siófok-balatonfüred és fonyód-badacsony közötti járatait november 16-án közlekedtetni utoljára. szántód rév - tihany rév között a kompjárat viszont - az érvényben lévő menetrend szerint - továbbra is közlekedik. /mti/

- . -

bb.37. iskolaavató és névadó ünnepség szombathelyen

lér/ká/ig kz

1980. november 14.

új általános iskola avató- és névadó ünnepséget rendeztek pénteken szombathelyen a megyeszékhely új városrészén, a ságvári endre kisz lakótelepen. az oktatási intézmény a győri házgyár épületelemeiből épült, s tizennyolc osztálya hat- százötven gyermeket fogad. napközijébe 480 gyermeket vettek fel. a tantermeken kívül szertárak, gyakorlati műhelyek kaptak helyet. a korszerű iskolaépületben, amelyhez nagyméretű tornaterem és szociális helyiségek kapcsolódnak. az intézmény dési h. ber nevét vette fel, akinek már emlékmuzeuma van szombathelyen. /mti/

- . -

- 20 -

15.20/ig

16⁰⁰

bb.38. kollektív kiállítás nyílt győrött

cser/bam/ig kz

1980. november 14.

pénteken győrött, a megyei művelődési központban 11 művész legújabb alkotásaiból nyílt kiállítás. valamennyien résztvevői voltak az idei győri művész telepnek. kisplasztikákat, grafikákat, festményeket mutatnak be.

a kiállításon értékelték a nyári művésztelep munkáját is, amelyet az idén 11-szer rendeztek meg. a város múltja, jelene, az ott élő emberek iránt érdeklődő alkotók számára.

a kiállításon szereplő művészek: grajszki józsef, rácz edith, lelkes mária, kőnig róbert, ézsiás istván, győri lászló, varga lászló, turi györgy, hefter lászló, bárdócz barna és fülöp lajos. /mti/

- . -

bb.39. felhasználható: 19 óra után!

verdi bemutató szegeden

dén/bam/ig kz

1980. november 14.

szegedi zenés színházban pénteken tartották meg az idei évad első operabemutatóját. verdi: simone boccanegra című műve került színre horváth zoltán rendezésében. a szegedi szimfonikus zenekart pál tamás vezényelte. a szegedi nemzeti színház mintegy 140 tagjának közreműködésével bemutatott operában a főbb szerepeket gregor józsef, gyimesi kálmán, vámosy éva, réti csaba, horváth pál és bálint ilona énekelte. a diszletek varga mátyás, a jelmezek vágvölgyi ilona tervei alapján készültek. /mti/

- . -

bb.40. /felhasználható : 19 óra után !

a kispolgárok bemutatója miskolcon

kör/bam/ig kz

1980. november 14.

a felújított miskolci nemzeti színházban pénteken - az évad első darabjaként - bemutatták gorkij: kispolgárok című színművét. a „jelenetek a besszemenov házból„ című drámai vázlatot szücs jános rendezte, főbb szerepeit pedig somló ferenc, polgár géza, lenkey judit, csapó jános és ujlaki dénes alakította. /mti/

- . -

15.30/ig

- 21 -

16⁰⁰

bb. 50. a szerkesztőségék figyelmébe!

a mai bb. 32. számú / új kgst szabványok/ című anyagunkat
t e l j e s e g é s z é b e n v i s s z a v o n j u k !

/mti/ -.-
bb. 41. sajtótájékoztató az interferonról az egészségügyi
minisztériumban

t/of/dg/rj kz 1980. november 14.

az utóbbi hónapokban mindinkább az érdeklődés homlokterébe került az interferon nevű „gyógyszer”, amely - bizonyos esetekben! - daganatos és vírusos betegségek gyógyítására használható, Magyarországon egyelőre nem alkalmazzák, előállítására, illetőleg gyártására irányuló kutatások azonban már jó ideje folyamatban vannak. gyakorlati eredményekre azonban csak a távolabbi jövőben lehet számítani - mondták pénteken az egészségügyi minisztériumban tartott sajtótájékoztatón.

Dr. Petrányi Gyula, az egészségügyi tudományos tanács elnöke, dr. Eckhardt Sándor professzor, az országos onkológiai intézet főigazgatója és dr. Petrányi György, az országos haematológiai és vértranszfúziós intézet transzplantációs immunológiai osztályának vezetője válaszolt az újságírók kérdéseire. Mindenekelőtt elmondták: az interferon az emberi fehérvérsejtek egyik terméke, biológiailag igen aktív gyógyászati szer. hatása abban áll, hogy védelmet nyújthat a daganatos betegségek és a vírusos fertőzések egy bizonyos csoportjával szemben.

nek újkeletű felfedezésről van szó. az interferont egy angol kutató fedezte fel több mint husz évvel ezelőtt, majd egy finn tudós a 70-es évek elején olyan eljárást dolgozott ki, amellyel a finn vérellátó központban már a gyakorlati gyógyászati alkalmazáshoz elegendő mennyiséget tudtak előállítani. egyetlen dózis előállításához két liter vérre - ehhez pedig öt donorra - van szükség. a beteg kezelése több évet vesz igénybe, naponta három dózist van szüksége. nem nehéz utánaszámolni, milyen óriási mennyiségű „nyersanyagból”, vonható ki annyi interferon, amennyinek már gyakorlati jelentősége van, jelenleg a világon összesen 400-500 beteg gyógyításához elegendő interferon áll rendelkezésre.

/folyt. köv./
16.25 rj

-22-

16.50

as

bb. 41. /sajtótájékoztató... 1. folyt./rj

a kutatások - a magyarországiak is - olyan eljárás kidolgozására irányulnak, amelyek hatványozott mértékben növelnék az előállítható mennyiséget. jó elképzelésekben, sikerrel kecsegtető gondolatokban leginkább a génebésezők jeleskednek. többszörösére növelheti az interferon-termelést, ha tömegméretűvé tehető, hogy az emberi fehérvérsejtekből kivonják azokat a géneket, amelyekből az interferon származik, s átültetik baktériumokba úgy, hogy azok folytassák tovább a termelést. ez azonban, mint a sajtótájékoztatón erre külön felhívták a figyelmet, nem megy máról holnapra, jóllehet már mutatkoznak a kezdeti eredmények.

a témához tartozik, hogy az interferon iránti érdeklődést különösképpen felfokozta az első szovjet-magyar közös ürrepülés, amelynek során - miként a világsajtó is hírül adta - a magyar űrhajós interferon-kutatási feladatokat is kapott. /mti/

-.-

bb. 42. heller lászló temetése

rj dg kz 1980. november 14.

heller lászló, kossuth-dijas akadémikus temetése
1980. november 18-án kedden, 12 órakor lesz a rákoskereszturi temetőben /bp. x. kozma utca 6./

magyar tudományos akadémia

/mti/

-.-

bb. 43. a magyar és az osztrák televízió együttműködése

k/me/s/rj dg kz 1980. november 14.

meghosszabbították a magyar televízió, valamint az osztrák rádió és televízió 1977-ben kötött együttműködési egyezményét. a két intézmény vezetőinek ezzel kapcsolatos 2 napos megbeszélésén több közös műsor készítéséről is szó volt.

a találkozó pénteken befejeződött. az orf küldöttsége elutazott budapestről. /mti/

-.-

16.30 rj

-23-

16.55

as

bb.44. kihülés okozta a pécsi ikertestvérek halálát

gg/ig kz

1980. november 14.

mint hirt adtunk róla, a mecseki erdőben eltévedt és meghalt két pécsi kisfiú - az ötéves orsós jános és sándor. az ikertestvérek tragikus halálát - a szakértői vizsgálat eddigi megállapítása szerint - kihülés okozta. /mti/

- . -

bb.45. bényi árpád és kárpáti gusztáv festőművészek kiállítása debrecenben

tár/ká/ig kz

1980. november 14.

bényi árpád és kárpáti gusztáv hajdu-bihar megyei festőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken debrecenben, a déri muzeum háman kató uti kiállítótermében. a kiállítás része annak a festészeti műhely elnevezésű tárlatsorozatnak, amely a technika oldaláról is bemutatja a festők munkáját. a látogatók nemcsak a művekkel ismerkedhetnek meg, hanem a munkafolyamatokkal is. a tárlaton a két művész 30 alkotását láthatják az érdeklődők. /mti/

- . -

bb.49. halálos baleset

gg/ig kz

1980. november 14.

kapuvár belterületén kardos imre 50 éves gépkocsivezető, minályi lakos az általa vezetett autóbusszal áttért az uttest bal oldalára és ott elütötte a vele szemben kerékpárját toló hollós sándor 54 éves szakmunkás, hőveji lakost, aki a kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint kardos imre nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett járművel, a rendőrség gépjárművezetői engedélyét bevonta és folytatja az ügy vizsgálatát. /mti/

- . -

bb.46. elutazott az ndk-beli munkaügyi küldöttség

di/s/pp/ig kz

1980. november 14.

pénteken elutazott budapestről az ndk-beli munkaügyi küldöttség, amely dr. erwin hampicke-nek, a német demokratikus köztársaság munka- és bérügyi államtitkár-helyettesének vezetésével bérügyi kérdésekben folytatott tanácskozást. az államtitkár-helyettes fogadta trethon ferenc munkaügyi miniszter. /mti/ nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes

- . -

16.25/ig

- 24 -

17⁴⁵

ds

bb.47. befejeződött az unesco környezetvédelem-oktatási szemináriuma

gg/dg/ig kz

1980. november 14.

pénteken befejeződött a környezetvédelem iskolai oktatásával foglalkozó nemzetközi szeminárium, amelyet az unesco fölkérésére és megbízásából november 10-14 között rendezett meg budapesten az országos oktatástechnikai központ, az országos környezet- és természetvédelmi hivatal, valamint a magyar unesco bizottság. a szemináriumon csaknem félszáz külföldi és magyar szakember tartott előadást, s ezeket gyakorló pedagógusok beszámolóit egészítették ki. a külföldi résztvevők látogatást tettek az érdi vörösmarty gimnáziumban, ahol - az országos pedagógiai intézet irányításával - már évek óta kísérleteznek a környezetvédelemre neveléssel.

a szemináriumon elhangzott előadásokat és a vitaanyagot, valamint a konferenciáról készített videofelvételeket a rendező szervek az unesco rendelkezésére bocsájtják. /mti/

- . -

bb.48. kisvasutak kispesten

t/be/gk/pp/ig kz

1980. november 14.

három terepasztalon száguldanak hegyen-völgyön, alaguton át az igazi mozdonyok, villamos-, személy- és teherszállító kocsik arányosan kicsinyített másai a kispesti nagy balogh jános kiállítóteremben pénteken megnyitott vasuti modell kiállításon. ezenkívül még több mint 40, nagyrészt működőképes modell kellett magát a vitrinekben, a legkülönbözőbb méretekben. a legapróbbnak minden alkatrésze kétszázszor kisebb, mint az eredetié, a legnagyobb pedig arányaiban mindössze hússzor kisebb a megmintázott gőzmozdonynál. ez a modell sűrített levegővel feltöltve akár egy felnőttet is elszállíthat, miközben valóságos gőzfelhőket ereget.

a kiállítás érdekességei azok a félig kész vasuti járművek, amelyek segítségével minden érdeklődő bepillantást nyerhet a modellkészítés rejtelmébe. elhozták annak a magyar villamos mozdonynak a kicsinyített mását is, amely a párizs-orleans vonalon szállította az utasokat és üttörője volt a kandó-féle villamosítási rendszer elterjesztésének franciaországban. a hazai régi és új járműpark parányi tükörképei mellett sok olyan modell is megtalálható, amely európa vasútjait róttta és rója. a kiállítás anyagát a magyar vasutmodellezők és vasutbarátok országos egyesületének tagjainak gyűjteményéből válogatták össze. az érdeklődők december 14-ig hétfő kivételével naponta 10 és 18 óra között tekinthetik meg a pöfögő-döcögő-száguldó modelleket. /mti/

16.45/ig

- 25 -

17⁴⁵

ds

bb. 51. a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 6. sz. /alekszandr blok-est a szovjet kultúra és tudomány házában című/hírünkre az alábbi javítást adjuk:

„az első mondat helyesen: „alekszandr blok születésének 100. évfordulója alkalmából kétnyelvű irodalmi estét rendez november 18-án, kedden este a magyar és a szovjet rádió,,. /mti/

-.-

bb. 52. sielésre alkalmas a hó dobogókőn és a szabadság-hegyen

kru/mné/rj st hgy

1980. november 14.

sielésre alkalmas a hó a szabadság-hegyen és dobogókőn, vastagsága azonban mindössze 7-8 centiméter. amint a pilisi parkerdő-gazdaságnál elmondták: pénteken sötétedéskor megkezdtek a normafai pálya világítását, a siliftek működtetéséhez azonban a szabadság-hegyen és a dobogókőn is kevés a hó, nem bírja a taposást, ezért a lifteket nem indították meg. a normafai sitároló viszont reggel 8 órától délután 6 óráig nyitva tart.

a szerdáról csütörtökre virradóra lehullott hóban már a hét vége előtt sokan sieltek és szánkóztak, a sípályák azonban az igénybevétel nyomán néhol már eljegesedtek, így ezeken fokozott figyelmet követel a sportolás. /mti/

-.-

bb. 53. bajtársi találkozó

t/cs/rj dg hgy

1980. november 14.

a magyar partizán szövetség pénteken bajtársi találkozót rendezett a magyar tanácsköztársaság harcaiban részt vett, valamint az internacionalista harcosok számára, a belügyminisztérium központi klubjában. a találkozón lászló aladár lenin-renddel kitüntetett internacionalista köszöntötte a vendégeket, majd tihanyi sándor nyugállományú rendőr-vezérőrnagy, a magyar partizán szövetség választmányának tagja idézte az egykori harcok színtereit és eseményeit, s megemlékezett a harcok során elesett, valamint az azóta elhunyt bajtársakról. /mti/

-.-

16.45 rj

-26-

17⁴⁵
ds

bb. 54. szovjet bányász szakszervezeti küldöttség a mecseki szénbányáknál

han/st/rj hgy

1980. november 14.

három tagú szovjet bányász küldöttség érkezett pénteken pécsre nyikolaj fjodorovics budnyikovnak, a szovjet bányász szakszervezet központi vezetősége titkárnak vezetésével. a mecseki szénmedencében három napon át tanulmányozzák a szocialista munkaverseny tapasztalatait, szombaton istván-aknán bányajáráson vesznek részt. ezt követően komlóra látogatnak, megtekintik a sikondai éjjeli szanatóriumot és a harkányi bányászudulót. /mti/

-.-

bb. 55. együttműködési megállapodás a mtesz és az ndk-beli kammer der technik között

k/mg/jk/rj pp hgy

1980. november 14.

együttműködési megállapodást kötött a műszaki és természettudományi egyesületek szövetsége ndk-beli testvérszervezetével, a kammer der technik-vel. a megállapodás értelmében - amelyet ajtai miklós, tóth jános, a mtesz társelnöke illetve főtitkára, és michel schubert, a kammer der technik elnöke pénteken írt alá - a két szervezet a jövőben közösen foglalkozik majd energia- és anyagtakarékosági eljárások, technológiák tanulmányozásával, és napirendre tűzik az elektronikai ipar fejlesztését, tanulmányozzák a tudományos munkaszervezés alkalmazását, kicserélik tapasztalataikat a környezetvédelemről, s a különféle szellemi termékek hasznosításáról, valamint a műszaki káderek képzéséről, különös tekintettel a fiatal értelmiségiekre. /mti/

-.-

bb. 56. aláírták a magyar-szovjet írószövetség öt éves együttműködési programját

t/km/gg/bc/ig hgy

1980. november 14.

pénteken a magyar írók szövetsége székházában dobozy imre, a magyar írók szövetségének elnöke és szergej szartakov, a szovjetunió írószövetségének titkára aláírta a két szövetség 1981-85-re szóló együttműködési programját, valamint a magyar-szovjet irodalmi vegyesbizottság xii. ülészakaról készült jegyzőkönyvet.

x x x

/folyt. köv./
16.50/ig

- 27 -

17⁵⁵
ds

bb.56. / aláírták a 1.folyt./ig

az esemény alkalmából garai gábor kossuth-díjas költő, az írószövetség főtitkára nyilatkozatot adott az mti munkatársának:

- a szovjet és a magyar írószövetség közötti együttműködés az utóbbi évtizedekben különösen megerősödött, sokrétűvé vált. kialakultak az olyan fórumok, amelyek együttes céljainkat szolgálják, így például közös megbeszélésekön kidolgozzuk egy- és kétéves munkaterveinket, s rendszeressé váltak a szépirodalom fordítására és kiadására alakított vegyesbizottság ülései. a két ország alkotóit kölcsönösen meghívjuk egymás kongresszusaira, irodalmi évfordulók megünneplésére, a személyes barátságot mélyíti és folyamatosan hirt hoznak az irodalmi élet legfrissebb eseményeiről az alkotói találkozók, s terv szerint megrendezzük a jelenkori irodalmi fejlődés fő irányairól beszámoló szimpoziumokat. együttműködésünkben új színpoltot jelentett az a néhány éve megkezdett folyamat, amelynek során magyar írók a szovjetunióban szerzett tapasztalataik, szovjet alkotók pedig Magyarországon szerzett élményeik alapján közös kötetben jelentették meg műveiket. közvetlen kapcsolatok alakultak ki az irodalmi napilapok és folyóiratok között is.

- a most aláírt, öt évre szóló együttműködési programunkban is megfogalmaztuk, hogy a szovjet és a magyar írószövetség közötti együttműködés továbbfejlesztése elvi jelentőségű. a kommunista és a szocialista építés nagy feladatai megoldásának jelenlegi időszakában fokozódik a szovjet és a magyar írók közötti alkotói kapcsolatok további elmélyítésének a jelentősége. továbbra is rendszeresen megtartjuk együttes üléseinket, konzultációinkat, amelyeken megvitatjuk az együttműködés legfontosabb kérdéseit. elhatároztuk, hogy a szovjetunió írószövetsége 1985-ben - magyarországi fasiszta elnyomás alóli felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából - megrendezi a magyar irodalom napjait, a magyar írók szövetsége pedig a nagy októberi szocialista forradalom 65. évfordulójához kapcsolódva a szovjet irodalom napjait 1982-ben.

- a két ország írói, kritikusai évente sorra kerülő alkotói találkozókra meghívják a szovjetunióban, illetve Magyarországon végbe menő jelenkori irodalmi folyamat időszerű kérdéseit.

/folyt.köv./
17.15/ig

- 28 -

17.15
as

bb.56. /aláírták 2. folyt./ig

az írók további lehetőséget kapnak arra, hogy huzamosabb ideig tartózkodjanak egymás országaiban, s alapanyagot, élményeket gyűjtsenek a kgt-építkezésekről megírandó könyvekhez, illetve tanulmányozhassák a magyar és a szovjet nép életét, kulturáját, irodalmát. a közeljövőben megjelenik a már említett közös kiadású könyvnek a második kötete. megvizsgáljuk egy harmadik közös kötet megjelentetésének lehetőségeit is. a két ország irodalmi folyóirataiban megemlékezünk a legjelentősebb történelmi és irodalmi évfordulókról. nagy jelentőséget tulajdonítunk a fiatal alkotók rendszeres találkozásának, tapasztalatcseréjének.

- a szépirodalom fordítására és kiadására alapított magyar-szovjet irodalmi vegyesbizottság ugyancsak pénteken véget ért ülésén értékeltük a művek kölcsönös kiadását, s megbeszéltük a két irodalom fordításában az időszerű feladatokat. jövőre a szovjetunióban 25 kortárs magyar alkotó művét jelentetik meg. további fordításra ajánlottuk egyebek között illyés gyula, vass istván, csák gyula, gyurkó lászló, gáll istván Magyarországon már megjelent, s nagy sikert aratott alkotásait. /mti/

bb. 57. csapatzászló adományozó ünnepség gyöngyösön

kov/st/rj hgy

1980. november 14.

a gagarin hőerőmű vállalat munkáskollektívája pénteken gyöngyösön csapatzászlót adományozott a magyar néphadsereg magasabb egysége parancsnokságának, megalakulása 30. évfordulója alkalmából. a mátra művelődési központban rendezett ünnepségen részt vettek heves és szolnok megye párt-, tanácsi és társadalmi szerveinek vezetői, a fegyveres testületek képviselői és a magasabb egység korábbi vezetői is.

az elnöki megnyitó után papp dezső vezérőrnagy, az mszmp magyar néphadseregi bizottságának első titkára mondott ünnepi beszédet, a pártbizottság és a honvédelmi miniszter nevében köszöntötte a jubiláló parancsnokságot. ezt követően bódi béla, a gagarin hőerőmű vállalat vezérigazgatója az adományozó munkáskollektíva nevében szólt az ünnepség résztvevőjéhez és átadta a népköztársaság címmel díszített vörös selyem csapatzászlót kerékgyártó béla vezérőrnagynak, a magasabb egység parancsnokának.

/folyt.köv./
17.30 rj

-29-

18.00
as

bb. 57. / csapatászló... 1. folyt./rj

a csapatászlóra ezután felkötötték a honvédelmi minisztérium, a heves és a szolnok megyei pártbizottság, valamint a gagarin hősmű pártbizottságának szalagját. felszólalt az ünnepségen farkas bertalan alezredes, a magyar népköztársaság úrhajósa is, majd átadta kerékgyártó bélának annak a csapatászlónak a kicsinyített mását, amelynek eredetije a világúrbán járt.

ezután a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese és a gyöngyösi vídróczi táncegyüttes adott műsort.

a nap folyamán gyöngyösön megnyitották a táncos Mihály emlékszobát, amelyben a magasabb egység 30 éves történetét szemléltető és fegyvertörténeti kiállítás nyílt. /mti/

bb. 58. emelőgépgyárat avattak biharkeresztesen

tár/rj st hgy

1980. november 14.

a csepel művek egyedi gépgyárának új emelőgépgyárat avatták fel pénteken délután biharkeresztesen. a csepel művek 1975-ben vette át a mezőgép derecskei gyáregységének biharkeresztesei telepét, ahol azóta 1150 négyzetméteres, kétszintes szociális épületet, anyagraktárat, kétezer négyzetméteres területen működő szabadtéri darupályát építettek, és most elkészült a 2160 négyzetméter alapterületű, műhelycsarnok. a dinamikusan fejlődő gyáregység termelési értéke ebben az évben megközelíti a 100 millió forintot. különféle emelőberendezéseket és egyedi készítésű darukat gyártanak, valamint - a csepel művek és az ndk-beli schwerini hidraulikus berendezéseket gyártó kombinát közötti kooperáció keretében - különböző hidraulikus berendezésekhez készítenek alkatrészeket. /mti/

--

17.30 rj

-30-

18⁰⁰

ds

bb.59. elhunyt hubert istván, a televízió rendezője

e/pá/bc/ig hgy

1980. november 14.

hubert istván, a magyar televízió rendezője 35 éves korában, rövid szenvedés után, súlyos betegség következtében elhunyt. alkotó munkáját elsősorban a helyszíni közvetítések, az élő műsorok jellemezték. temetéséről később intézkednek. /mti/

- . -

bb.60. rendhagyó irodalomórák a középiskolákban - tanácskozás a radnóti színpadon

t/ár/z/bc/ig hgy

1980. november 14.

eredményesen járult hozzá a közművelődési célok megvalósításához a középiskolákban szervezett rendhagyó irodalomórák immár hétéves programja, segítve ezzel a fiatalok művészeti nevelését - állapították meg pénteken, a radnóti miklós színpadon rendezett tanácskozáson. ezt abból az alkalomból tartották, hogy a közeli napokban kerül sor a 200. órára a társulat tagjainak körzeműködésével. az eszmecszerén részt vettek a foglalkozásokat tartó művészek, s az érintett iskolák képviselői is.

a radnóti színpad tagjai - színészek, előadóművészek - eddig husz fővárosi gimnáziumban, szakközépiskolában, illetve szakmunkásképző intézetben ismertették meg a fiatalokkal a magyar és a világirodalom jeles alkotásait, gazdagították a diákok irodalmi műveltségét, s maradandó esztétikai élményt nyújtó órákkal segítették a tananyag elsajátítását. az előadóművészek - akik társadalmi munkában végzik e közművelődési tevékenységüket - a tantervhez szorosan kapcsolódó összeállításokkal keresik fel a diákokat. az órák sokszínű programjában egyebek között szerepelnek a népköltészetéről, az ókor irodalmáról, a magyar irodalom klasszikusairól, a nyugati nemzedékről valamint a kortárs hazai és külföldi literatúráról képet adó válogatások.

a tanácskozáson gelléri ágnes, a radnóti színpad irodalmi vezetője a sorozattal kapcsolatos további tervekről tájékoztatta a résztvevőket. folyamatosan bővítik az órák tematikáját, nagy figyelmet fordítva napjaink modern irodalmi törekvéseinek bemutatására, s arra, hogy mind több iskola kapcsolódjék be a foglalkozások programjába. grétsy lászló nyelvész jelezte, hogy a színház és az édes anyanyelvünk című folyóirat közös kezdeményezéseként a jövőben nyelvművelő órákat is szerveznek a középiskolákban, ugyancsak a társulat tagjainak közreműködésével. keres emil, a radnóti színpad igazgatója arról beszélt, hogy az órákat tartó művészeknek kedvező lehetőséget nyújt e munka repertoárjuk bővítésére is. így e foglalkozások keretében olyan műveket is tolmácsolhatnak, amelyek egyéb felépéseiken nem szerepelnek. /mti/

- . -

17.50/ig

- 31 -

18¹⁵

ds

bb.61. időjárásjelentés

pá/ig hgy

1980. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti november 14-én, pénteken este:

hideg idő

várható időjárás szombat estig: változóan felhős, párás idő lesz, a reggeli, délelőtti órákban többfelé várható köd. holnap északon tartósabb felhősödés valószínű, számottevő csapadék nélkül. a változó irányú szél időnként megélénkül. a hőmérséklet holnap kora délután az ország nagyrészen plusz 5 fok, a tartósan ködös helyeken 0 fok körül alakul. /mti/

- . -

bb.62. shakespeare: a vihar - bemutató a várszínházban

t/ár/pá/bc/ig hgy

1980. november 14.

shakespeare: a vihar című színművét mutatta be pénteken este a várszínházban a népszínház társulata. a darabot - amely shakespeare ritkábban játszott művei közé tartozik - mészőly dezső fordításában vámos lászló kossuth díjas, kiváló művész, a színház művészeti vezetője állította színpadra. az író e szép és bölcs meséjében az emberi ösztönök, indulatok, szándékok igazi arcát megmutatva mond el örökérvényű igazságokat.

a darab főszerepét gábor miklós, kossuth díjas, kiváló művész alakította, a további főbb szerepekben kutvölgyi erzsébet - vendégként -, ferenczy csongor, fülöp zsigmond, kalocsay miklós és hetényi páál lépett színpadra, a díszleteket és a jelmezeket két vendégművész, jánosa lajos, illetve schaffer judit tervezte.

x x x

a darab premierje előtt szántó piroska, munkácsy díjas grafikusművész kiállításának megnyitásával avatták fel a főváros új kiállítási galériáját, amely a várszínház előcsarnokában kapott helyet. a magyar népköztársaság művészeti alapja és a népszínház igazgatóságának együttműködésének eredményeként a továbbiakban egy-egy színházi eseményhez kapcsolódva képzőművészeti tárlatokat rendeznek itt, s a látogatók a kortárs művészet képviselőinek alkotásaival találkozhatnak. így szántó piroska kiállítása is a shakespeare-mű hangulatát idézi: a darabot tartalmazó kötethez készült eredeti illusztrációkat láthatják az érdeklődők. ezek mellett a shakespeare - mesék című könyvhöz készült grafikáiból is többet, összesen mintegy félszáz művet mutatnak be a várszínház galériában.

a kiállítást kéry lászló egyetemi tanár nyitotta meg. /mti/

- . -

19.00/ig

- 32 -

1950
ab

bb. 64. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke pénteken 14 órától zárásig

nj hgy

1980. november 15.

22. hármassikrek
 23. tervezési konferencia
 24. gasztrónómiai hét
 25. artézi kut
 26. tanműhely
 27. boráros téri aluljáró
 28. néprajzi amatőrfilmek
 29. iványi ödön kiállítása
 30. szilárdtest - kutatás
 31. sióagárdi himzések
 32. új kgst szabványok/visszavonva/
 33. belga nemzeti ünnep
 34. kitüntetés
 35. ghanai béke delegáció
 36. mahart közlemény
 37. iskolavetés
 38. tárlat
 39. verdi bemutató
 40. színházi bemutató
 41. interferon tájékoztató
 42. heller lászló temetése
 43. magyar-osztrák tv megállapodás
 44. pécsi ikrek halála
 45. kiállítások
 46. ndk munkaügyi küldöttség
 47. környezetvédelmi szeminárium
 48. kisvasutak
 49. halálos baleset
 50. visszavonás a 32. sz. hírre
 51. szerk. figy. a 6. sz. hírre
 52. hó a dobogókön
 53. bajtársi találkozó
 54. szovjet bányász küldöttség
 55. magyar és ndk-beli m. teszt
 56. magyar-szovjet írószövetségi megállapodás
 57. csapatzászló ünnepség
 58. emelőgépgyár
 59. elhunyt hubert istván
 60. elhagyó irodalomórák
- /folyt. köv./
- 21.15 nj

-33-

2135
P

bb. 64. / a belföldi... 1. folyt./rj

- 61. időjárásjelentés
 - 62. vígszínházi bemutató
 - 63. közlemény az mszmp kb üléséről/10.sz. jav./
 - 64. hírjegyzék
- /mti/

-. -

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
 főszerkesztő: pástor jános
 szerkesztette: izsák erika, koronczi emil, halasi györgy

a

21.20 rj

-34-

2140

60.008/x

MTI Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 63. közlemény
 a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának
 1980. november 13.-i üléséről

rj hgy 1980. november 14.
 a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága
 1980. november 13-án kádár jános elvtárs elnökletével ülést
 tartott, az ülésen a központi bizottság tagjain kívül részt
 vettek: a központi ellenőrző bizottság elnöke és titkára, a
 központi bizottság osztályvezetői, a megyei pártbizottságok
 első titkárai, a budapesti pártbizottság titkárai, a szakszer-
 vezeték országos tanácsának titkárai, valamint a miniszterta-
 nács tagjai és a központi sajtó vezetői.

a központi bizottság megvitatta és elfogadta:
 - havasi ferenc elvtársnak, a politikai bizottság
 tagjának, a központi bizottság titkárának előterjesztésében
 a vi. ötéves népgazdasági terv irányelveire vonatkozó javasla-
 tot;

18.45 rj

-1-

18⁵⁵
ds

bb. 63. / közlemény... 1. folyt./rj

- németh károly elvtársnak, a politikai bizottság tagjának, a központi bizottság titkárának előterjesztésében a párt vezető testületeinek munkarendjéről és munkamódszeréről szóló határozattervezetet.

1.

a központi bizottság áttekintette az v. ötéves terv végrehajtásának helyzetét, és megállapította:

népünk céltudatos munkájának köszönhetően a népgazdaság a nehezebb feltételek ellenére is fejlődik, a termelés növekszik, szerény mértékben, de emelkedik a lakosság életszínvonala, javulnak életkörülményei. gyarapodik a nemzeti vagyon, erősödnek a szocialista termelési viszonyok. a nemzeti jövedelem az v. ötéves terv időszakában várhatóan 19-20, az ipari termelés 21-22, a mezőgazdasági termelés 13-14, az egy főre jutó reáljövedelem 8-9, a lakosság fogyasztása 14 százalékkal emelkedik.

a világgazdaságban végbemenő kedvezőtlen folyamatok hatása, valamint a gazdálkodás hatékonyságának nem kielégítő növekedése miatt el kellett térnünk a terv eredeti előirányzataitól. csökkenteni kellett a gazdasági növekedés ütemét, a felhalmozás és a fogyasztás előirányzatait. ezzel egyidejűleg a gazdasági munka fő feladatává tettük a fejlődés minőségi tényezőinek kibontakoztatását, az anyagi és szellemi erőforrások ésszerűbb hasznosítását, a gazdasági egyensúly javítását, az elért életszínvonal megszilárdítását.

a központi bizottság a xii. kongresszus határozataiból kiindulva az alábbiakban hagyta jóvá az 1981-1985. évekre szóló vi. ötéves terv irányelveit:

1./ a vi. ötéves terv fő feladata a társadalmi előrehaladás gazdasági alapjainak erősítése, a tervszerű, kiegyensúlyozott fejlődés biztosítása, az elért életszínvonal megszilárdítása, az életkörülményeknek a - lehetőségekhez igazodó - javítása. ez megköveteli a népgazdasági tervezés, az irányítás, a gazdálkodás színvonalának emelését, a termelés korszerűsítését, a tudomány és a technika eredményeinek hasznosítását, a nemzetközi gazdasági együttműködés fejlesztését.

/folyt.köv./
18.45 rj

-2-

19⁰⁰
as

bb. 63. / közlemény... 2. folyt./rj

a tudományos kutatásra és a műszaki fejlesztésre rendelkezésre álló szellemi és anyagi erőforrásokat a termelést és a gazdálkodást közvetlenül segítő feladatokra kell összpontosítani, gyorsítva ezzel is a tudományos, műszaki eredmények hazai alkalmazását és elterjesztését.

javuljon a beruházási tevékenység hatékonysága. a munka termelékenysége a termelést meghaladóan növekedjék. a termelés importigénye, az egységnyi termeléshez felhasznált anyag és energia mérséklődjék.

a nemzeti jövedelem növekményének nagyobb hányada a külső egyensúlyi helyzet javítását szolgálja, és csak kisebb része fordítható belföldi felhasználásra, felhalmozásra és fogyasztásra.

a központi bizottság egyetért azzal, hogy a vi. ötéves népgazdasági terv főbb előirányzatai a következők legyenek:

növekedés százalékban:

nemzeti jövedelem	14-17
ipari termelés	19-22
épitőipari termelés	11-14
mezőgazdasági termékek termelése	12-15
belföldi felhasználás	3-5
lakosság összes fogyasztása	7-9
egy főre jutó reáljövedelem	6-7
kivitel összesen	37-39
behozatal összesen	18-19

a szocialista szektor beruházásaira 1020-1040 milliárd forint fordítható.

2./ az ipar magasabb színvonalon és jobb összetételben elégítse ki a hazai és a külkereskedelmi igényeket. termelése öt év alatt 19-22 százalékkal, a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása ennél nagyobb arányban emelkedjék. fokozza az exportot, szélesítse az importot helyettesítő termékeknek a gyártását. a kivitt gazdaságosan bővítő, a belföldi keresletet jövedelmezően kielégítő gazdálkodó szervezetek dinamikusan fejlődjenek; a gazdaságossá nem tehető termelést vissza kell szorítani, illetőleg meg kell szüntetni. a termelés bővülése a hatékonyság és a nemzetközi versenyképesség növelésén, a termelési szerkezet átalakításával együttjáró szelektív fejlesztésen alapuljon.

/folyt.köv./
18.50 rj

-3-

19⁰⁵
as

bb. 63. / közlemény... 3. folyt./rj

az építési-szerelési tevékenység összetételében igazod-
jék a kereslethez, emelkedjék a fenntartási és felújítási mun-
kák aránya. differenciáltan folytatódjék az építőipar korszerű-
sítése, a költséggazdálkodást az építőiparban is javítani kell.

a mezőgazdasági termékek termelése - az előző öt év
átlagához képest - 12-15 százalékkal emelkedjék, továbbra is
tegye lehetővé a hazai igények kielégítését és az export-áru-
alapok gazdaságos bővítését, a szocialista nagyüzemekben a mi-
nőség, jövedelmezőségi és takarékosági követelmények az ed-
diginél fokozottabban érvényesüljenek; ezek révén emelkedjék a
mezőgazdaság hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez, továbbra is
megfelelően segíteni kell a gazdálkodásunkban fontos szerepet
betöltő háztáji és kisegítő gazdaságok tevékenységét.

a közlekedés és a hírközlés magasabb színvonalon elégit-
se ki az igényeket, javítani kell az export- és a tranzitszállítás
feltételeit, a helyi és városkörnyéki tömegközlekedést a közleke-
dés többi ágánál gyorsabban kell fejleszteni.

3./ a szocialista szektorban beruházásokra 1020-1040 mil-
liárd forint fordítható, ezt a termelő ágazatokban mindenképp
a versenyképességet, valamint az egyensúlyt javító fejlesztések-
re, a nem termelő ágazatokban pedig a legfontosabb társadalmi
igények kielégítésére kell felhasználni, a beruházások elsősor-
ban a technológia korszerűsítését, a gépek, berendezések rekon-
strukcióját szolgálják, állami nagyberuházás - a már megkezdette-
ken kívül - csak kis számban indítható.

4./ a vi. ötéves terv céljainak elérése a rendelkezésre
álló munkaerő hatékonyabb foglalkoztatását igényli, a munkahelyek,
valamint a munkaerő létszáma között az összhang javuljon, a szak-
képzést és a szakmai továbbképzést a valóságos szükségleteknek
megfelelően kell irányítani és befolyásolni, az érdekeltségi
rendszer jobban ösztönözzön az ésszerű létszám-gazdálkodásra, a
munkaszervezés korszerűsítésére, a munkafegyelem javítására,
s a jelenlegi helyén hatékonyan nem foglalkoztatható munkaerő át-
csoportosítására, mindezt oly módon kell megvalósítani, hogy orszá-
gosan továbbra is biztosítva legyen a teljes foglalkoztatottság,
gondoskodni kell a pályakezdő fiatalok elhelyezkedéséről.

/folyt. köv./

19.00 rj

-4-

19¹⁰
ab

bb. 63. / közlemény... 4. folyt./rj

a tervidőszak első felében - megfelelő előkészítéssel -
át kell térni az ötnapos munkahétre.

5./ országunk adottságai szükségessé teszik, érdekei meg-
követelik, hogy tovább fokozzuk részvételünket a nemzetközi
munkamegosztásban, a munkamegosztás fejlettebb formáinak alkalma-
zásával, a hazai és a külföldi vállalatok közötti együttműkö-
dés szélesítésével kell elősegíteni az áruforgalom dinamikus nö-
vekedését.

gazdasági fejlődésünk alapvető feltétele, hogy bővítsük
együttműködésünket a szovjetunióval és a többi kgst-országgal,
aktívan részt veszünk a szocialista gazdasági integráció kibonta-
koztatásában, a szakosítás, a kooperáció elmélyítésében, a hosz-
szu távra szóló célprogramok megvalósításában, az egyenjogúság
és a kölcsönös előnyök alapján szélesedjenek gazdasági kapcso-
lataink a fejlett tőkés országokkal, az együttműködés az áru-
forgalom bővítésén kívül terjedjen ki a piacutatásra, a kor-
szerű termelés-szervezésre, a műszaki eredmények meghonosításá-
ra, a közös vállalkozások létrehozására is, a fejlődő országok-
kal kialakított kapcsolatainkban rejlő lehetőségeket jobban ki-
használva, a kölcsönös érdekeknek megfelelően bővítjük gazda-
sági együttműködésünket, ily módon is támogatva politikai és
gazdasági önállóságuk megszilárdítására irányuló törekvéseiket.

6./ az életszínvonal-politika fő célja az elért szint
megőrzése, megszilárdítása, az életkörülmények javítása, a lakos-
ság jövedelme és fogyasztása a gazdasági teljesítményekkel és az
egyensúlyi helyzet javulásával összhangban alakuljon, következe-
tebben kell érvényesíteni a munka szerinti elosztás elvét, a
teljesítménytől függő bérezést.

a szociálpolitikában a fő figyelmet a többgyermekes csa-
ládok, az alacsony jövedelmű nyugdíjasok, a
hátrányos helyzetűek életkörülményeinek javítására kell fordí-
tani, a három- és többgyermekes családok családi pótlékának, az
alacsony nyugdíjaknak, valamint az egészségügyi, szociális, ok-
tatási intézmények élelmezési normáinak reálértékét meg kell
őrizni, a legalacsonyabb nyugdíjak reálértékét emelni kell,
indokolt növelni a kétgyermekes családok és az egyedülálló gyer-
mekes szülők családi pótlékát, a gyermekgondozási segélyt, az ösz-
töndíjakat és a szociális segélyeket.

/folyt. köv./

19.05 rj

-5-

19¹⁵

bb. 63. / közlemény... 5. folyt./rj

az életkörülmények fejlesztésében elsődleges feladat az alapellátás javítása, bővítése. az egészségügyi ellátás és az általános iskolai oktatás feltételeit az átlagosnál gyorsabban kell fejleszteni. javítani kell a bölcsődei és óvodai ellátást. a nagy létszámú általános iskolás korosztályok elhelyezését új létesítmények építésével és átmeneti megoldásokkal is biztosítani kell. ugyanakkor jobban ki kell használni a meglévő egészségügyi, oktatási, kulturális létesítményeket, nagyobb gondot fordítva többcélú hasznosításukra.

a tervidőszakban 370-390 ezer lakás épüljön. állami beruházásból 115-120 ezer új lakás épüljön, és mintegy 100 ezer lakás felújítására, illetve korszerűsítésére kerüljön sor. a magánérdekből történő egyéni és csoportos lakásépítkezések állami támogatását folytatni és bővíteni kell. javítani kell a lakásgazdálkodást. igazságosabbá és arányosabbá kell tenni a lakosság hozzájárulását a lakásépítés és -fenntartás költségeihez. anyagi ösztönzéssel és szervezési intézkedésekkel is elő kell segíteni a lakáscseréket. mindezek eredményeként a következő öt évben mintegy másfél millió állampolgár lakáskörülményei javulnak.

továbbra is fontos követelmény a vásárlóerő és az árualapok összehangolása. a kielégítő árueellátás folyamatos biztosítása, választékának lehetőség szerinti bővítése elsőrangú feladat. a lakossági szolgáltatásokat az állami vállalatok, a szövetkezetek, valamint a magánkisipar és -kereskedelem ösztönzésével és támogatásával érezhetően javítani kell.

7./ az irányító szervek rendszeresen kísérik figyelemmel a népgazdasági terv teljesítését, idejében gondoskodjanak a szükséges intézkedésekről. a gazdasági szabályozás ösztönözzön a lehetőségek, a tartalékok jobb kihasználására, a jövedelmezőbb gazdálkodásra.

a vállalatok terveikben a termelési szerkezet javítására, az ésszerű takarékosagra, az anyagi és a szellemi erőforrások jó hasznosítására, gazdálkodásuk színvonalának emelésére helyezik a hangsúlyt. fejlődjenek a gazdasági vezetők vállalkozási készsége, váljanak jellemzővé a kezdeményező, a változásokra idejében reagáló vezetési munkamódszer és stílus. ez a magatartás kapjon politikai támogatást, társadalmi elismerést.

/folyt. köv./

19. 10 rj

19²⁰
ds

-6-

bb. 63. / közlemény... 6. folyt./rj

a dolgozókat megfelelően tájékoztatni kell a vállalat helyzetéről, munkájáról: jobban be kell vonni őket a tennivalók meghatározásába. ezzel is elő kell segíteni a kollektívák mozgósítását és összefogását a társadalmi és a vállalati célok megvalósítására. erősíteni kell a társadalmi ellenőrzést.

a tanácsok tervei, gazdálkodása, bevételi forrásai a népgazdasági terv és a területfejlesztés céljaival összhangban alakuljanak, erősödjék gazdasági önállóságuk. ösztönözzék és karolják fel a lakosságnak a város- és községpolitikai célok valóra váltását szolgáló kezdeményezéseit.

8./ a pártiszerveknek és -szervezeteknek a gazdasági munkát segítő és ellenőrző tevékenysége a tervben foglalt gazdaságpolitikai célok megvalósítására irányuljon. segítse elő a magasabb követelményekhez és a változó körülményekhez való alkalmazkodást, a konkrét feladatok helyes meghatározását és teljesítését, a társadalmi aktivitás, a kezdeményezőkézség kibontakozását.

a tömegpolitikai munka, a sajtó, a rádió és a televízió reálisan foglalkozzék gazdasági helyzetünkkel, ismertesse a gazdaságpolitikai célokat. támogassa a helyes törekvéseket, lépjen fel a negatív jelenségekkel szemben, mozgósítson a népgazdasági terv megvalósítására.

a tervekészítés szempontjából hasznos volt, hogy a párt és a kormány felkérésére az előzetes elképzeléseket megtárgyalták, véleményezték a budapesti és a megyei pártbizottságok, valamint a hazafias népfront elnöksége, a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége, a magyar kommunista ifjúsági szövetség intéző bizottsága, a magyar tudományos akadémia elnöksége, a magyar nők országos tanácsának elnöksége, a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöksége, az ipari szövetkezetek országos tanácsának elnöksége, a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsának elnöksége, a magyar kereskedelmi kamara elnöksége, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének elnöksége, a magyar közgazdasági társaság elnöksége.

/folyt. köv./
19. 15 rj

-7-

19²⁵

bb. 63. / közlemény... 7. folyt./rj

a központi bizottság felkéri a tömegszervezeteket és - mozgalmakat, hogy aktív munkával járuljanak hozzá a terv megvalósításához, mozgósítsanak az országos és a helyi gazdasági, társadalompolitikai feladatok megoldására, a szocialista munkaverseny, a dolgozók munkamozgalmi segítsék elő a terv céljainak az elérését.

a központi bizottság mély meggyőződése, hogy a vi. ötéves terv céljai reálisak, elérhetők, teljesítésük jól szolgálja népünk érdekeit, szocialista hazánk fejlődését. felhívja a munkásosztályt, a parasztságot, az értelmiséget, egész népünket, hogy ereje, tudása legjavát nyújtva vegyen részt a terv végrehajtásában.

ii.

a központi bizottság pártunk munkastílusának megfelelően időnként áttekinti és ellenőrzi saját tevékenységét, összehangba hozza a párt előtt álló időszakos feladatok követelményeivel. ez pártunk több mint hat évtizedes harcának arra a fontos tanulságára épül, hogy történelmi küldetésének betöltéséhez, vezető szerepének hatékony érvényesítéséhez nélkülözhetetlen válsztott testületeinek, mindenekelőtt a központi bizottságnak a rendeltetésszerű működése. a xii. kongresszuson megválasztott központi bizottság első ülésén, 1980. márciusában úgy döntött, hogy a kongresszus határozatából kiindulva megvizsgálja a párt vezető testületeinek munkarendjét és munkamódszerét.

a központi bizottság legutóbb 1968-ban hozott átfogó határozatot munkamódszerének fejlesztéséről. a mostani vizsgálat megállapította, hogy az erről szóló határozat nyomán a munkamódszer jó irányban fejlődött.

a magyar szocialista munkáspárt a marxizmus-leninizmus elvei alapján alakítja politikáját, a párt életében és tevékenységében következetesen érvényesülnek a lenini normák. minden szinten a választott testületek hozzák a döntéseket; a központi bizottság a munka irányát hosszabb távra szóló, elvi jellegű határozatokkal jelöli ki; a közép- és alsó szintű pártszervek, a párt alapszervezetei nagy önállósággal és széles hatáskörrel végzik munkájukat.

/folyt. köv./
19.20 rj

-8-

1930
ds

bb. 63. / közlemény... 8. folyt./rj

a párt eszmei-politikai irányítással gondoskodik arról, hogy társadalmunkban érvényesüljenek a szocializmus elvei és építésének céljai. tiszteletben tartva az állami és a társadalmi szervek önállóságát, politikájának, határozatainak az ott dolgozó kommunisták útján szerez érvényt.

a központi bizottság a pártkongresszusok utmutatásait követve folyamatosan napirendre tüzi a társadalmi fejlődés által megérlelt feladatokat, biztosítja a keletkező ellentmondások feloldását, a dolgozó osztályok, rétegek érdekeinek egyeztetését; a társadalom alkotó erőit a szocializmus építésének legfontosabb feladataira szervezi, mozgósítja.

a központi bizottság megerősítette a párt felső vezető testületeinek eddigi gyakorlatát, amely hasznosítja a párt sok évtizedes munkájának elvi és politikai tapasztalatait. rámutatott, hogy a párt vezető szerepének további erősítése, a párt-, az állami és a társadalmi szervek összehangoltabb együttműködése, a magasabb követelményeket támogató feladatok megoldása mindenekelőtt azt igényli, hogy a központi bizottság folytassa bevált gyakorlatát, fejlessze tovább irányító, ellenőrző munkáját.

a központi bizottság a munkarendjéről és munkamódszeréről elfogadott határozatát a párt folyóirataiban közzéteszi. /mti/

19.25 rj

-9-

1935
ds

60.008/12

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. november 15. szombat

bb. 1. „nyitott hetek,, a budapesti egyetemeken és főiskolákon
i/gy/rj hgy 1980. november 15.

a jövő héttől december 20-ig - a korábbi évekhez hasonlóan - „nyitott hetek,, lesznek a fővárosi egyetemeken, főiskolákon. a kisz budapesti bizottsága és a fővárosi pályaválasztási intézet szervezésében gazdag programot kínálnak a vendégeknek, a negyedikes középiskolásoknak. egy vagy több napon át mind a 29 budapesti felsőoktatási intézményben várják a több mint 10 ezer pályaválasztás előtt álló, jövőre érettségiző fiatalokat. a „nyitott hetek,, fővárosi programját valamennyi középiskolában közölték, s a részvétel „fakultatív,,.

a „nyitott heteken,, alapos ismereteket adnak a különböző vizsgákról, felvételiokról, az intézményekben folytatható tanulmányokról, a majdani elhelyezkedési lehetőségekről a tizenéveseknek. az egyetemek, főiskolák rektorai, dékánjai vállalták, hogy az odaérkező diákokat tájékoztatják a felsőfokú intézmények feladatairól, a helyi kisz szervezetek képviselőinek kalauzolásával pedig sok helyütt megtekintik a szakmai műhelyeket, laboratóriumokat, és találkoznak a hallgatókkal.

az elte természettudományi karán november 24-től 28-ig egész napon át fogadják majd az érdeklődőket, és a biológusoktól a programozó matematikusokig, a vegyészekről a fizikusokig fiatal oktatók és kiszeselek segítségével tájékozódhatnak a többéves képzésről. a ho si minh tanárképző főiskola budapesti kihelyezett tagozatán november 26-án várják a középiskolásokat.
/folyt.köv./